

Domahidy Miklós*

Születésnap

Hozsánna néked szép huszonhat évem,
 hogy átfutsz rajtam: váltón a vonat.
 Robogj tovább, csak száguldj s tépd ízekre
 ezt a nagy álmú ifjúságomat.

Hozsánna minden kútbafúlt örömmek,
 mit adni restelt, bár kimúlt az élet!
 Kívülem úgy sincs, aki felköszöntsön,
 te moslék életem, hozsánna néked!

Anyám

Dermedt léptekkel mérem majd az utcád,
 arcom elnyűtt lesz, mint egy régi ének,
 de a küszöbnek megdobbán a szíve
 ha majd az ajtón csendesen belépek.

A kilincs kezet fog fagyos kezemmel.
 A lépcsők halkán jó estét kívánnak.
 Ha holnap este meg kellene hálnom,
 előbb még – bárhogy – ott lennék tenálad.

Anyám, hisz te láttál elsőnek engem
 s bölcsőmbé súgtad, hogy reám csodás,
 boldog jövő vár – hát feleletképpen
 úgy helyes, hogy most szívembe láss.

Anyám, a szenvedés torkomra forrt már,
 a fejem dermedt vágyaktól nehéz,
 szívemet kínnal úgy teliraktam, hogy
 sír szánalmában, aki belenéz –

* Domahidy Miklós (1922–2008) író, borász. Részletesebben lapunk 2017/1. számában szövegtünk életéről s életművéről. Most folytatjuk mindmáig kiadatlan kéziratának akkor megkezdett feltárását, közreadását. Az itt olvasható versek néhány darabja a hadifogolytáborban, míg a továbbiak még itthon, 1956-os emigrálásáig íródtak.

te hősnék szántál s tán világverőnek
életem eltűnt, finnyás hajnalán.
Ezért az undok, megcsúfolt jövőmért
számot kell egyszer adnod még, anyám.

Nem hibáztatlak, hogy világra szültél
s így te okoztad szenvedésemet,
de bármi érjen, egyszer eléd tárom
még ezt a semmit-érő életet.

Dermedt kezével, megdermedt hitéből
csomagot így ad néked a fiad.
Fogadd, anyám, el, s köszönd meg, ha bírod,
ezt a borzalmas ajándékomat.

Égen és földön nincs más asszonyszív, mely
viselni bírná s merné terhemet.
Meggyötört vagyok, fásult, elcsigázott,
de mindenestül a te gyermeked.

Karácsony este sírt fel ez belőlem,
miközben orrom fehérre fagyott.
Bocsáss anyám, meg. Fájt mindezt leírni,
fáj rágondolni s úgy fáj, hogy vagyok.

Mínusz negyven fokos vízió

Csontos ujjamon lötyögő vasgyűrűm
s huszonhat évem minden vagyonom.
S bár kínálom: az ördögnek se kellek,
tán mert az olaj drága most nagyon,
s a pokol üstjében rotyogva főni
csak a nagypénzű bűnnek van joga.
Íly magamforma, csúf ágról szakadtnak
a menny lehet csak sivár otthona,
honnán didergő angyalok kidülledt
szemmel lesik a gyilkos fagyon át,
hogyan ütik a százsorszép pokolban
a főbűnösök ujjongó hadát.

Békekötés hadifogoly szemmel

Párizsban dús asztalnál ül kevélyen
most sok miniszter, a franc tudja hány.
Én meg befaltam azt a lötty ebédem
s szemem kopog. De ki kíváncsi rám?

Őrizzétek jól a csöndet

Kik otthon minden bús napot
számolgattok, csodára várva:
keletre néző ablakot
ne zárjatok be éjszakára.

Hátha távolról egy szekér
jöttét dobolják majd a földek!
Tárjátok szét az ablakot
és őrizzétek jól a csöndet:

maradjanak némán a fák
s csendüljön minden alma-ágon,
hogy ennél megrázóbb legyen,
ha majd az alvó kerteken
Apám nevét széjjelkiáltom.

Pártonkívüli éneke

Engem is megpróbált nevelni
az iskolám s az iskolátok,
mégis: csak ösztön, semmi más, ha
elhallgatok, vagy felkiáltok.
Magam is hasztalan vesződtem,
hogy ráfaragjak önmagamra
néhány vonást – mint lusta szobrász,
ki érti már, de abbahagyja.

Hitre buzdító

A nagy fene ígéretések
nem öntözték meg jó vetéssed,
nem szökött tőlük semmi szárba,
s most itt állok aszályok tüzében,
múltadba s önmagadba zárva.

És mégis higgy. Már nem szavaknak,
melyek jövődön hajbakapnak
mert egyik szebb, másik merészebb,
azt ígérik, hogy győzni fogsz te
és úgy ölnek meg, hogy ígérnek.

De hidd, hogy titkos, mély erekben
a sodrás már fékezhetetlen.
Útját, irányát mossa, vájja
s ha majd előtör, árja tükrét
a borús ég képébe vágja.

Azt hidd, amit nem mond ki senki,
amit nem tudsz papírra vetni,
mit senki nem érthet meg, senki itt lent:
ha nincs hited a hihetőben,
te hidd vakon a hihetlent.

Nem vállalom

Sokan véltek belémkarolni,
annál inkább magam vagyok.
Hej, angyalok és párttitkárok,
nem vettem semmi hasznotok!

Isten, ki forгатod a földet
s gondom is megfér a válladon:
ha vállalnád is a jövőmet,
én már akkor se vállalom.

Rémuralom

Egymáson van a szeme mindnek,
ahogy ordítóznak: feszítsd meg!

Parázssal telt, forró fejek.
Krisztusokat és latrokat
ők megfeszítenek.

Nem bűnért
s nem erényükért
hullanak, akik hullanak,
csak mert láttatni kell a vért.

S ha már nem lesz több áldozat:
tízezrek néhány vérbírája
a kést saját torkába vágja
a vér utáni vágy miatt.

A prèda éneke

Vadorzók nyirkos vermébe a zsákmány
hullt-e már hullásunknál rémesebben?
Nincs fény semerről. Az élet után már
a túlvilágtól is elment a kedvem.

Élek? Nem élek? Hogy hívják, ki tudja,
ezt a vergődést, amikor a sáron
végigzuhansz, talpak tipornak és a
biztos talajra nem visz semmi lábnyom?

Nincs kéz, amelybe érdemes fogódzni.
Az ítéllökkel cinkos az ítélet.
Nincs eszme már, mely becsületét óvni
méltán kérhetné pajzsul az enyémet.

S akik kifőzték s ujjongták bukásom,
magasztaló szót még tőlem kívánnak!
Fejükre száll, ha sanyargattatásom
már így mondatja vélem az imámat:

bosszulj meg, Isten! Nem gond nélkül élni
s üdvözülni, mint holmi angyalok,
nem ölelkezni, írni vagy okulni:
már csak beléjük marni akarok.

Fölpeckelt szájjal, prédául hajítva
nézünk a holnappal farkasszemet.
Micsoda hős az ember, hogy kibírja,
mi ember által reá mérettetett!

Víg lázadás, férgek ellen

Fel, talpra, harcra, rajta, riadóra!
Hé, csatasorba minden gyűlölet!
Csordult a pohár és ütött az óra:
irgalom nélkül irtsd a férgekét!

Jámbor járványok, vérszegény veszélyek,
ártatlan árvíz, buta baleset:
nevetséges! Ha pokol lesz az élet,
csupán a férgeknek köszönheted.

Vigyázz! Az egyik párnád mögé bújva
alig várja, hogy vaksötét legyen,
a másik párnás ajtók mögött súgja,
hogy felfogásod osztályidegen.

Ó, hol a régi, nehézléptű Végzet
s a vérszomjazó, drága nagyvadak,
akik bömbölve toppantak elébed
s szemből harapták ketté torkodat!

Té híres ősöm, százszor boldog Ádám,
hány hős tusádat látta a vadon!
Én szállodában hanykódom a párnán
s idegen előtt nem nyilatkozom.

Ám suttogjon vagy csípjen, egy a sorsa,
akard és úgy lesz: mind-mind meglakol.
S majd megtanulja besúgó és bolha,
hogy van még Isten s van még Gezarol!